

Mirjana Belić–Koročkin–Davidović**RAJSKA PTICA****Pressing, Beograd, 2005.**

*Izbor intervjuva objavljenih na Ženskoj strani "Politike",
autorke Mirjane Belić–Koročkin–Davidović.*

Uz saglasnost autorke i izdavača i štampara "Pressing" iz Beograda, objavljujemo jedan od 70 razgovora vođen sa slikarkom Biljanom Vilimon, pod naslovom, "Rat me nije uništio" objavljen povodom izložbe "Zbogom pameti" u Kulturnom centru Beograda, 1999. godine.

Svako od nas proveo je sedamdeset dana agresije kako je najbolje znao i mogao. Svako od nas branio se na svoj način. Biljana Vilimon slikarka (i mnogo šta drugo) branila se i odbranila izložbom. "Vilimon je rat provela u potkrovlju stana ateljea, gotovo ispražnjene kuće u evakuisanom centru bermudskog trougla legitimnih NATO meta: između Generalštaba, Vlade Srbije i famozne zgrade u Nemanjinoj 9", piše prof. dr Neda Todorović u katalogu za izložbu "Zbogom pameti", u Galeriji Kulturnog centra u Beogradu. Razgovaramo o tim danima upravo zbog izložbe koja je na nas ostavila snažan utisak:

–Kad god mi je teško, pribеžјište tražim u radu. Bilo da me ophrva tuga ili prati strah, bežim u rad. Shvatila sam tih dana da je rat velika nesreća koja u krajnjoj varijanti ugrožava život, sam si meta, jer si u kraju koji je legitimna meta. Mogla sam da odem, ili ostanem. Ali, ko je taj ko ima prava da me istera iz moje kuće, iz mogeg kreveta u neki memljivi podrum. Prve večeri, kad su pale prve bombe izašla sam na ulicu. Posle toga, počela sam da radim. Za mene nisu postajali dan i noć. Radila sam kad sam bila budna. Slikala sam na recikliranom materijalu, na kartonu, a kad mi je nestalo boja, pravila sam ih sama u džezvi za kafu. Dok sam skidala gelere sa krova, shvatila sam svoje slikanje. Sve vreme sam bila sama, niko me nije posećivao. Samo je 15. maja došla na moj rođendan Neda Todorović. Delovalo je to potpuno nadrealno sa cvećem u rukama i divno upakovanim poklonom—kaže Vilimonka.

Neda Todorović u katalogu za izložbu ovako opisuje tu pose-

tu; "Usudivši se najzad da se za vreme vazdušne opasnosti na njen rođendan 15. maja popnem gore (otuda i ona poruka na jednoj slici "Nedo, dođi da vidiš slike, kad opet budeš normalna"), zatekla sam surovu ekspresivnost moderne Gernike kraja XX veka".

Rat me nije uništio. Na neki način me je ojačao. To je veoma važna kreativnost koja čoveka ojačava. Danas kada gledam te slike, i taj katalog, smatram da je to sjajno. Ne mislim, pri tom, na njihovu vrednost, već na 77 dana kojih sam uspela da radim. Šta sam mogla da se oduprem da me velika nesreća koja nas je snašla ne omete. Kada mi je umro brat, nisam uspela da se odbranim od bola. Kada mi je umro ujak, već sam znala da se branim radom, a kada mi je umrla mama napisdala sam ljubavni roman. Smatram da nam zrelost pruža tu privilegiju da i dok patimo možemo da radimo.

Ja sam patila i dok sam slikala, ali sam radila. Ta moja patnja se vidi na slikama—dodaje slikarka.

Potvrđuje našu misao koja nam je došla kada smo prvi put gledali te ogromne slike (gotovo svaka 2,10 X 2,10) da je pored talenta za takva dela potrebna i fizička snaga, umetnica priča:

—Kad sam postavila izložbu, pomislila sam da sam ja, ustvari, kečerka. A ta snaga je bila u mojoj duši. Radila sam na podu. One su dokument o jednom vremenu, o jednom stanju. Sve vreme rata, šetala sam krevet kroz sobu, zaklanjajući se od bombi. I slike sam šetala.

Kao što su "oni" nas gledali odozgo, ja sam moje slike gledala odozgo. Još sam i pisala. i gajila cveće i imala sam vremena da se bavim prolećem. Svaki listić i cvetić u dvorištu sam registrovala. Sigurno je i to dalo čistotu i lepotu mojim slikama jer, iako su crno i belo i samo kao krik crveno, one ne plaše ljude. One vraćaju optimizam. I slušala sam divnu muziku uz sve strašno šta se događalo u mom kraju—kaže Biljana Vilimon.

"Biljana Vilimon je tako postala nevoljna hroničarka vremena koje je ovde stalo 24. marta 1999. godine u 19. časova i 30 minuta. Suptilno je izrazila naše poniženje, bunt, gađenje, strah, bes, nemoć u bliskom susretu sa uništenjem. Sa njenih novih slika zrači i ono večno prokletstvo ženskog roda: biti dobra, pametna, lepa. Istovremeno", napisala je još u katalogu za izložbu "Zbogom pameti", Neda Todorović.